

โรงพยาบาล	โป่งน้ำร้อน
สาขา	อายุรกรรม
สภาวะทางคลินิก	Diarrhea
วันที่จัดทำข้อมูล	มีนาคม 2560

1.บริบท

สถิติผู้มารับบริการ

สถิติผู้ป่วย Diarrhea ปี 2558-2560 (ต.ค.59-มี.ค.60) OPD & ER จำนวน 916/804, 860/776 และ 381/328 ครั้ง/ราย และ IPD จำนวน 376/320, 487/422 และ 245/203 ครั้ง/ราย ตามลำดับ

ข้อมูลขนาดปัญหา

พบ Re-visit OPD & ER คิดเป็นร้อยละ 1.28 สาเหตุเกิดจาก 1) ต้นปี 2558 ห้องปฏิบัติการไม่เปิดนอกเวลาราชการทำให้ไม่สามารถ investigation ได้ครอบคลุม 2) ผู้ป่วยและญาติไม่เข้าใจการดูแลตนเองเมื่ออยู่ในชุมชน และมีความกังวลมาก 3) พบเป็นพยาบาลตรวจแทนแพทย์ คิดเป็นร้อยละ 59.52 ร่วมกับไม่มีเกณฑ์การรายงานแพทย์เพื่อพิจารณาที่ชัดเจน 4) ระบบการประเมินสัญญาณชีพไม่ครบพบในเด็กเล็ก ไม่ประเมิน BP

พบ Diarrhea with shock ก่อน Admit ร้อยละ 1.43 แบ่งเป็น Hypovolemic shock 0.70% septic shock 0.73 % ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีโรคร่วมเป็นโรคเรื้อรัง HT 31.37%, Cirrhosis 2.13%, DM 4.25 % สาเหตุจากการขาดความรู้ในการปฏิบัติตนเมื่อมีการเจ็บป่วย เช่น การดื่มน้ำเกลือแร่ทดแทนการรับประทานอาหาร และการเข้าถึงบริการ

พบ Diarrhea with Shock ขณะ Admit ร้อยละ 0.61 แบ่งเป็น Hypovolemic shock 0.31 % septic shock 0.31% สาเหตุก่อน admit ผู้ป่วยเข้าตึก ไม่มีประเมิน V/S ซ้ำ บางรายไม่รอให้ stable ก่อนออกจาก ER ได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ/การกินเข้าทางปากไม่เพียงพอ ประเมินระดับความรุนแรงของภาวะขาดน้ำไม่ถูกต้อง เช่น การประเมิน BP อย่างเดียว การประเมิน urine out put ประเมินเป็นจำนวนครั้ง

พบอุบัติการณ์เสียชีวิตใน Diarrhea unplan death 0.03 % สาเหตุเกิดจากการ Reassessment ล่าช้า รายงานแพทย์ไม่ครบถ้วน การวางแผนการพยาบาลให้สารน้ำทดแทนไม่เพียงพอ

ศักยภาพ/บุคลากร/ความเชี่ยวชาญ/เครื่องมือ

ในวันจันทร์ - ศุกร์หลัง เวลา 16.00 น. มีแพทย์เวรประจำเพียง 1 คน ทำหน้าที่ตรวจผู้ป่วยทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ในวันหยุดราชการหรือเสาร์-อาทิตย์ มีแพทย์เวรประจำผู้ป่วยนอก 1 คน และผู้ป่วยใน 1 คน พยาบาลช่วยตรวจแทนแพทย์ ตั้งแต่เวลา 16.00 น. ใช้ระบบ Consult มี lab ถึง 20.00 น. นอกเวลาใช้ on call

2. ประเด็นสำคัญ/ความเสี่ยงสำคัญ

1. การประเมิน/การประเมินซ้ำ ไม่ครอบคลุม/ไม่ไว ส่งผลให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาที่ไม่เหมาะสม เกิดภาวะ shock, Re-visit ได้
2. การวางแผนให้สารน้ำและน้ำเกลือแรงแย้งมี guide line ไม่เพียงพอ ทำให้เกิดภาวะ Hypovolemic Shock ขณะ admit
3. ผู้ป่วยขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลตนเองเมื่อเกิดอาการระง เมื่อกลับบ้าน ทำให้ถึงบริการด้วยภาวะที่รุนแรง

3. เป้าหมายการพัฒนา

Treatment goal	Objective	KPI
ประเมิน/วางแผนการ รักษาเหมาะสม	-ลดการ Re-visit -ลดการเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะ นอนโรงพยาบาล	-อัตรา Re-visit -อัตราผู้ป่วยมีภาวะ shock ก่อน Admit -อัตราการเกิดภาวะ shock ขณะ Admit

4. กระบวนการพัฒนาเพื่อให้ได้คุณภาพ

การเข้าถึงบริการ

1. ประชาสัมพันธ์การเข้าถึงระบบ 1669 โดยการจัดทำแผ่นพับ โปสเตอร์ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองเมื่อท้องเสีย ประสานกลุ่มงานเวชศาสตร์ร่วมรณรงค์ให้ความรู้แก่ชาวบ้าน

การประเมิน/การประเมินซ้ำ

2. ปี 2558 วางระบบการประเมินความรุนแรงในผู้ป่วยที่มาใช้บริการด้วยกลุ่มอาการท้องเสีย โดยแบ่งเป็นกลุ่มเด็ก 0-5 ปี และผู้สูงอายุ
3. ปี 2559 กำหนด criteria การ Admit เมื่อ 1) มี clinical สงสัย Sepsis 2) มีระดับการขาดน้ำตั้งแต่ moderate dehydration ขึ้นไป ยกเว้น mild dehydration แต่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีโรคร่วม หรือผู้ป่วยเด็ก 0-5 ปี ให้พิจารณาเป็นรายกรณีไป และวางระบบประเมินซ้ำ ER พิจารณา V/S คงที่ก่อนส่ง admit ward, refer
4. IPD ปี 2559 จัดทำแบบบันทึกการประเมินภาวะการขาดสารน้ำและติดตามผู้ป่วยที่ admit ปรับเปลี่ยนการประเมิน urine output ให้มีความแม่นยำ และวัดได้ชัดเจน จากเดิมรายงานเป็นครั้ง อูจาจะปนปัสสาวะ ให้ประมาณ ปริมาณแล้วรายงานเป็น มิลลิลิตรแทน
5. ในรายที่ admit ประเมินภาวะขาดน้ำ ทุก 8 ชั่วโมง
6. ขยายเวลาเปิด Lab นอกเวลาราชการถึงเวลา 20.00 น.หลังจากนั้นเป็น on call

การวางแผนและการดูแลรักษา

7. ปี 2559 วางแนวทางการรักษา acute gastroenteritis และมี standing order สำหรับ acute gastroenteritis
9. เฝ้าระวัง Early warning signs เพื่อ Early detect sepsis โดยใช้ SOS score ระดับความรู้สึกตัว ลดลง SBP < 90 mmHg , O₂ Sat < 94 % , urine out put < 30 ml / hr notify

การเสริมพลัง/การดูแลต่อเนื่อง

10. รณรงค์ให้ความรู้ผู้ป่วยและญาติในการดูแลตนเองที่บ้านเมื่อมีกลุ่มอาการท้องเสีย รวมถึงภาวะที่ต้องมาโรงพยาบาล

5. ผลลัพธ์การพัฒนา

ข้อมูลตัวชี้วัด	เป้าหมาย	2558	2559	ปี 60 (ต.ค.59- มี.ค.60)
อัตรา Re-visit	<2	1.47	1.26	0.95
อัตราการเกิดภาวะ Diarrhea with hypovolemic shock แกร็บ	<2	1.32	0.29	0.32
อัตราการเกิดภาวะ Diarrhea with septic shock แกร็บ	<2	1.01	0.37	0.96
อัตราการเกิดภาวะ Diarrhea with hypovolemic shock ขณะ Admit	<2	0.62	0.07	0.16
อัตราการเกิดภาวะ Diarrhea with septic shock ขณะ Admit	<2	0.39	0.07	0.64
อุบัติการณ์เสียชีวิตใน case Diarrhea unplan death	<1	0	0	1

วิเคราะห์ผลการพัฒนา

พบอุบัติการณ์การอัตรา revisit มีแนวโน้มลดลงจากผู้ป่วยและญาติเข้าใจการดูแลตนเองมากขึ้น ด้านการประเมินและวางแผน ยังพบระบบการประเมินสัญญาณชีพไม่ครบ โดยเฉพาะ BP ในเด็กเล็ก ประเมินไม่ครบทุกด้าน ซึ่งแก้ไขโดยการจัดหาอุปกรณ์การตรวจประเมิน BP ในเด็กเล็ก กำหนดเกณฑ์สัญญาณชีพปกติในเด็กเล็ก เน้นให้ความรู้เกี่ยวกับโรคท้องเสีย และการดูแลตัวเองเพื่อป้องกันการเกิดภาวะที่รุนแรง จัดทำแนวทางการรักษาให้ชัดเจนขึ้น ได้แก่ CPG Guideline เป็นต้น

6. แผนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

- ประเมินผลการใช้ CPG
- เพิ่มการประชาสัมพันธ์ early warning sign ที่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล แก่ประชาชนทั่วไป เพื่อลด Diarrhea with shock